5. Urfa

F: Ne kadardır bu mahallede yaşıyorsunuz?

M: 34 senedir bu mahalledeyim.

F: Aslen nerelisiniz?

M: Urfa'lıyım, köyde doğdum.

F: Sizce Urfa'lı olmak ne demek?

M: Urfa'nın tarihinde çok önemli şeyler var, peygamberler burada doğmuş, Kurtuluş Savaşında İngiliz, Fransızlarla savaşmışız.

F: Urfa'nın insanı nasıl?

M: Urfa'nın insanı çok merhametli.

F: Diğer kentlere göre nasıl farklı?

M: Mesela diyelim ben sizi evime götürüp misafir edebilirim, yatırabilirim. Ama Batı'da kentler böyle yapmaz. Eyvallah der. Buradakiler misafire değer verirler. Ben bütün kentlere gittim ama buranın insanı gibisini bulamadım. Tabii ki her memleket dört dörtlük değil, ama genelde iyi insanlardır. Mesela bu Suriye'liler konusunda Urfa'nın %20'si Suriyeli. Her memleket bunu kabul edemez. Mesela Antep kabul etmedi. Bak şu karşımdaki dükkan Suriyeli. Bu mahallede hiç yoksa bakkal dükkanları, işyerleri var.

F: Sizce neden Urfa'lılar böyle? Antep neden kabul etmedi?

M: Merhamet, yani acımak, iyi huy demek. (Mercy*)

F: Yaşam tarzı olarak Urfa'lılar nasıl?

M: Geleneğimizde akrabalık çok önemli.

F: Urfa insanını diğerlerinden ne ayırt eder?

M: Soyumuz peygamberlerden gelme. Atalarımız dedelerimiz onlardan örnek aldı. Biz Müslümanız, dinimize bağlıyız. Dinimizde ne emrediliyorsa onu uygulamaya çalışıyoruz. Dinimiz merhametli bir din. Haksızlığı kabul etmiyoruz. Mesela Ukrayna'yı destekliyorum çünkü haksızlığa uğruyor. Ukrayna benim neyime ama insan olarak rahatsız oluyorum. Orada bayan var, çoluk çocuk var, yaşlılar var. Dünya bu kadar mı cahil kaldı, Avrupa olsun, Amerika olsun. Yazık değil mi bi ülke bu kadar eziliyor. Sabır ama ülke bitiyor yani, hemen harekete geçmek lazım. Ben insan olarak rahatsızım. Dünyada insanlık kalmamış. Onların dini ne olursa olsun, önemli olan insanız. Önemli olan insanlık.

F: Sizin mahalle nasıl bir yer? Yaş, iş, dil olarak.

M: Mahalle genelde Kürt bölgesi. %90'ı fakir kesim. Biraz kültürel olarak geri kalmış.

F: Naısl geri kalmış?

M: Mesela sen okumuşun ben okumamışım, eğitim açısından geri kalmış.

F: Başka dil konuşuyor musunuz?

M: Kürtçe ve Türkçe. Anadalim Kürtçe, evde Kürtçe konuşuyoruz. Kürtler gelişti tabii artık, Urfa'da çoğu doktor artık Kürt mesela.

F: Bu kadar çok farklı dil konuşann insan var ya onların arası nasıl?

M: İyidir sıkıntı yok. Zaten %70 Kürt, %30 Arap. Türk kalmadı, Batıya göç etti. Ama bi sıkıntımız yok beraber yaşıyoruz, arkadaşımız dostumuz var.

F: Herkes kendi mahallesinde mi arkadaş yoksa karışık mı?

M. Karışık ama Arap bölgesi ayrı Kürt bölgesi ayrı. Arap bölgesi Harran tarai, Kürt bölgesi kuzey tarafı.

F: Ya Arap ya Kürt.

M: Evet ama birbirine kız vermişler. Akraba olmuşlar.

F: Yani bir Kürt ve Arap evlenebilir.

M: Tabii tabii, halamın kızı Arapların gelini. Benim ailem de Arap.

F: Ve sonra çocuklar 3 dil biliyor.

M: Doğru evet, bizim köy Atatürk barajı suları altında kaldı. Ondan önce Avrupa gelip orada kazı yapıyordu. Bu mesela Bizans'tan kalma kalıntılar vardı. Eski eserler için geliyordu. Göbeklitepe gibi.

F: Mahallenizde ne kadar Suriyeli var?

M: 400 aile var.

F: Ve onlar ne yapıyor, nerede yaşıyorlar?

M. Her yerde tek bir yerde, sokakta değil. Bakkal dükkanları açmışlar, ticaret yapıyorlar. Esnaflık. Kimi inşaatlarda çalışıyor.

F: Burada oturanlarla Suriye'dekiler arasında muhabbet alaka var mı?

M: Onlar bizi sevmiyorlar. Sevmiyorlar çok ırkçılık yapıyorlar. İlk geldiğinde yatak, çamaşır makinesi verdik. Ama bizi sevmiyorlar. Bugünn CBaşkanına küfrediyolar, ben de kovdum onu. Bu devletinn ekmeğini yiyosun CB'ye küfrediyorsun. Suriyeliler zaten genelde Kürt, terörle ilişkileri var gibiler.

F: Ama ayın dili konuşuyorsunuz.

M: Evet

F: Böyle bir Kürt kardeşliği var mı aranızda?

M: Yok, mesela doğuda çoğu terör örgütü taraftarı ama ben TC vatandaşı Kürdüm. Bu devleti seviyorum. Kürtlerden bu devleti sevmeyenler de var. Urfa'da da var ama az. Ama Suriyeliler içimizde yaşadığı halde, o kadar yardım ettiğimiz halde bizi sevmiyorlar. Mesela burada bir bakkal dükkanı var ben orada alışveriş yaptım ama onlar bi Türk bakkalından alışveriş yapmıyorlar.

F: Onlar kendi aralarında alışveriş yapıyorlar.

M: Evet

F: Onlar sizi ve Türkiye'yi sevmiyorlar dediniz, hatta CB'ye küfrediyorlar, Türklerden alışveriş yapmıyor. Başka şekilde bunnu gösteriyor mu?

M: Biraz çekiniyorlar mesela Suriye'de YPG var, ama mesela burada çekiniyorlar çok fazla gösteri yapmaya. Mesela adam geliyor beni tehdit ediyor. Mesela "muhtar bana ikamet belgesi ver" diyor, ben de diyorum ki "İnternet yok", "Ya ver ya nasıl verirsen ver" diyor. Ben burada devleti temsil ediyorum. Yani gözü kesse beni dövmeye kalkar. Bu tür insanlardır yani. Zina, fuhuş almış başını gitmiş. Suriyeliler yani. Namus yok. Günlük yaşantı. Bugün örnek, Ukrayna'da erkek kadın savaşıyor. Koskoca Rusya'ya karşı. Suriye vatandaşı bi İŞİD'den kaçtı. İŞİD nedir ya? Bir terör örgütünden kaçtılar, savaşmadılar. Ama Türkiye'nin bi kadını, kızı koskoca Rusya'ya karşı savaşıyor.

F: Bu sizde nasıl bir intiba bırakıyor?

M: Bizde intiba yok ki, güvenmiyoruz çünkü. Suriyelilere bak ben yardım ediyorum burada. Dul kadınlar da var biz onları bacı, kardeş gibi görüyoruz. Ama eğer biz Suriye'de yaşamış olsaydık bizim eşlerimizi elimizden alırlardı. Çok şerefsiz insanlar. Güvenecek insanlar değiller yani. Neyine güvenceğiz? Ekmeğimizi yiyor, bize küfrediyor.

F: Onlar size dürüst gözükmüyor?

M: Hayır, dürüst olsalardı kendi memleketlerini korurlardı.

F: Onlarınn kaçmasından dolayı?

M: Hayır hayır, bizle burada oturuyorlar. Ben buranınn muhtarıyım, bana karşı bile saygısızlar. Günlük yaşantı yaşıyorlar, gezi tozuyorlar. Bizde öyle yok. Mesela ben izin vermesem eşim bir yere çıkamaz. Onlarda fuhuş çok.

F: Halbuki siz onlarla aynı dili konuşup aynı dini paylaşıyorsunuz.

M: Yok nelerine güvenicez.

F: Buranın yerlileriyle buradaki Suriyelilerin farkları ne?

M: Mesela siz evlisiniz. Diyelim senin eşin yani keyfine göre yaşıyor. Günlük yaşıntı. Bugün yer, gezer tozarım, kocayı boşver. Ama bizde öyle yok. Bizim eşlerimiz eşlerine bağlıdır. Benim eşim ben izin vermesem bi yere çıkamaz. Böyle yani.

F: Onların eşleri biraz daha?

M: Fuhuş var, zina (adultery) yani. Dost hayatı yaşıyor. Eşi var kocası var başkasıyla yaşıyo.

F: Yani çok muhabbet alaka yok buradaki Kürtlerle Suriye Kürtleri arasında. Yani sohbet, muhabbet.

M: Yok hayır.

F: Bazen evleniyor mu Suriyeli bir Kürt ile Arap bir Kürt?

M: Var var.

F: Böyle bir şey olunca buna nasıl bakılıyo?

M: Benim bi akrabam mesela evlendi. Altınları aldı kaçtı. Suriyeli. Altınları topladı kaçtı gitti.

F: Böyle bir şey olunca nasıl karşılanıyor burada?

M: Ne yapacaklar. Güvenilmiyor yani onlara işte. Şu an bak Türkler onlarla evlenmiyor yani, korkuyor. Bu adamın eşi ölmüş. Bir Suriyeli alalım diyorlar. Yok diyor aman istemem. Güvenilmiyor yani, parasını malını alıp kaçıcak diyor. Sevmiyorlar yani bizi sevmiyorlar.

F: Neden acaba?

M: TC devletini sevmiyor (çünkü).

F: Bunun sebebi yok mu?

M: Bence YPG'liler. Sebebi bu.

F: Ama söylemedi bunu değil mi?

M: Ama eleştiriyolar bizi, işte "Siz Kürdsünüz siz niye köklerinize sahip çıkmıyosunuz". Benim milletvekilim var mecliste. Amcaoğlum milletvekilliği yaptı. Benim köklerimi engelleyen bir şey var mı? Bizim köklerimizi engelleyen bir şey. Benim kızım Balıkesir'de, orada evlendi mesela. Türklerle bi sıkıntımız yok.

F: Ama Suriye'den gelenler farklı?

M: Evet, sevmiyorlar yani. Gelenek, yaşantı hiç bir şeyi uyum sağlayamıyor. Devlet adamı, devlet memuru emekli olmuş.

F: Haberlerde deniyor ki biz Türkler ve Suriyeliler din kardeşiyiz. Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

M: Biz de diyoruz. Din kardeşi. Ama onlar demiyor. Onlar bize farklı bakıyor. Kimse namaz kılmıyor, oruç tutmuyor. Zina yapıyorlar. Yani açıkça söyliyim kendi aralarında çok fazla seks yapıyorlar. Kocasını bırakıp başkasıyla yapıyor.

F: Siz kabul ediyorsunuz din kardeşi olarak ama bu din kardeşliğinin aslında çok fazla bir anlamı yok değil mi?

M: Yok yok. Sen Müslüman dğeilsin ama insannsın. Sana saygı göstericem. Senin dinin ırkın ne olursa olsun. Mesela Ukrayna'dan örnek göstedim. Bizim için Ukrayna da gavur Rusya da. Ama bana kalsa ben Ukrayna'da Rusya'ya karşı savaşırım. İnsan olarak rahatsız oluyorum ben. Dini ırkı ne olursa olsunn neticede insan.

F: Demek ki siz Ukraynalılara Suriyelilerden daha çok empati yapıyorsunuz?

M: Evet, evet. Ben gurur duyuyorum onlarla en azından kadın erkek ülkelerini savunuyorlar. Bu Suriyeliler tarlayı her şeyi bırakıp geldiler. Türkiye'ye sığındılar. Bizim 15 Temmuz'da bizim insanlar tankın önüne çıktılar. Türkler kaçmıyor. Bu Suriyeliler bunlar çok şerefsiz, pis insanlar yani. Ülkelerine sahip çıkmıyorlar.

i1: Gel seni müslüman yapalım (vs)

F: Eğer Suriyeli sığınmacılar dönmek yerine temelli kalmaya karar verirse sizin ve mahallenizdeki insanlar buna karşı ne hisseder.

M: Buradakiler bir an önce kendi ülkelerine dönmelerini ister. Bizim insanlar gitmelerini istiyorlar, yani kurtulmak istiyorlar. Ama onlar gitmek istemezler.

F: Ama onlar Türkiye'yi sevmiyor dediniz, neden gitmek istmeiyor peki?

M: Burada yaşantılar daha güzel, baskı yok. Mesela Avrupa gibi herkes ne yaparsa serbest.

F: Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?

M: Ben gitmelerinni istiyorum. Çünkü bizi sevmiyorlar. Bunlara çamaşır makinesi, buzdolabı verdik. Yatak verdik, misafir ettik. Çok iyilik yaptık ama onlar bizi sevmediler. Bizimle oturmadılar. Bi çayımızı içmediler. Gelse başımla gözüm üstünne ama gelmezler. Ancak işi düşünce gelir. Mesela Suriyeli bakkalından tee 1 km gider orada alışveriş yapar. Türk bakkalından alışveriş yapmazlar.

F: Milliyetçilik var yani

M: Evet

F: Neden onlar böyle milliyetçi?

M: Bilmiyoruz. Mesela bi kavga olursa 10 dk 500 kişi toplarlar. Mesela ben bunu yapamam burada akrabalarım olmasına rağmen. Burada bunları yapıyolarsa, şimdi IŞID orada onları evlerinden çıkardı. Niye orda birleşmediler bu kadar.

F: Bu size nasıl bir duygu veriyor?

M: Biz isteriz ki bizimle beraber bir ortam, diyalog olsun. Beraber kardeş gibi yaşayalım. Ama onlarda o duygu yok.

F: Bu sizi korkutuyor mu?

M: Korkutuyor tabii bu milliyetçilik

F: Sizin ülkenniz almak istemişler gibi mi?

M: Şimdi AB'den de geldiler, Yunanistan'dan bi bayan gelmişti. Ona da söyledim. Biz 40 yıldır PKK ile savaşıyoruz. Bu Suriyeliler 10 sene kalmaz bu memleketten bizi kovar.

F: Yani burada devlet kuracaklar gibi mi?

M: Yani AB komisyon başkanına söyledim.

F: Yani temel olarak PKK olmasa bu sorun yine olur muydu?

M: Belki farklı olurdu. Çünkü bunlar hep PKK yandaşları. Suriye'nin Arapları var, onlar da IŞID'i destekliyor.

F: Bunun düşünde Arap Suriyeli Kürt Suriyeliden farklı mı?

M: Bence Araplar Kürtlerden iyidir. Daha saygılıdırlar. Mesela bizde evine davet ediyor biz gitmiyoruz. Ama Suriye Kürtleri öyle değil.

F:Arap Suriyelilerle hiç bir alakanız var mı?

M: Çok yok ama karşılaşıyoruz. Evlerine davet ediyorlar, bize karşı saygılılar. Suriyeli Kürtlere göre daha saygılılar.

F: Urfa'daki Suriyeliler çoğunlukla nereli?

M: %90'I Kürt. Bu mahallede. Diğer mahallelerde Arap çok.

F: Sizce böyle bir rahatsızlık varsa siz ve buranın yerlileri tarafından. Bu nedenle ne yapmak gerekir?

M: Benim görüşüm. Suriyelileri çıkaralım. Kendi memleketlerine gönderelim. Tek çözüm bu. Suriye'de savaş yok bir şey yok.

F: Sizce onların entegrasyonu mümkün mü? Buraya uyabilirler mi?

M: Dedim ya burada yaşadıklarını orada yaşayamazlar. Çünkü polis kimseye zarar vermez. Suriye'de öyle bir şey yok, baskı var. Bir tarafta devlet, bir tarafta YPG, diğer tarafta IŞID. Baskı altında yaşıyorlar. Burada gece 3-4'e kadar

parklarda oturup eğleniyorlar, Suriye'de olabilir mi böyle bir şey? Türkiye'de herkes istediği gibi yaşıyor.

F: Sizce onlar bir noktada Türk olabilir mi?

M: Valla evet, olabilir. Zaten çocuklar Türk okulunda okuyor. Türkçe konuşuyor. Okullarda da öğretmenleri beğenmiyolar, Suriyeli çocuklar bile. Genel olarak birbirimize uyum sağlamıyoruz. Urfa misafirperverdir, yardımseverdir ama onlardan o karşılık gelmiyor. Alamıyoruz yani. Geldiklerinde 3 aile besledim. 3 senedir beni arayıp sormadılar, işleri bitti çünkü.